

Kaposvár, 1904.

Hetedik évfolyam 33. szám.

Vasárnap július 24.

KIADÓMIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide címzendők az
el-fizetési pénzek, hu-
betések és nyilatkozatok

Megjelen minden
vasárnap.

Belföldi díj:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előfizető helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

Ide címzendők a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.

Megjelen minden
vasárnap.

Belföldi díj:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előfizető helyeken kap-
hatók.

Ellenzéki koalíció.

Napról-napra positivebb formában merül fel az összes ellenzéki pártok koalíciójának híre. Kezdi lassankint belátni az ellenzéki oldalon is, hogy az a küzdelem, amelyet ilyen szervezetenül, ugyszólván egymás lábán tiprolódva folytatnak a kormány ellen, meddő és haszontalan. A saját erejüket elfecsérlik, a kormánynak helylyel közzel borsót törnek az orra alá, de pozitív eredményeket se eddig nem voltak képesek elérni, se ezután nem fognak ilyenhez jutni.

Csodálatos dolog, hogy az ötféle ellenzéki párt mindegyike a kormány ellen küzd, programjába hazafias dolgok megvalósítását vette fel s mégis a mikor arra kerül a sor, hogy összetartva, egyesült erővel megakadályozzák egy nekik nem tetsző s az országra káros javaslatnak törvényerőre emelkedését, egyszerre megbomlik az egyetértés, mulandó személyi tekintetek felaldozzak még a már elért vívmányokat is s évekre kiható hátrányokkal sújtják ezt a szerencsétlen országot, amely már ugyis eléggé túl van terhelve a „nemzeti“ kormányok hazafiátlansága szülte produktumokkal.

Hiába, még a saját kárán se tanul a magyar. Mohács, Világos pedig eléggé ijesztő példákul szolgálhatnak, hogy discordia magnae res dilabuntur, hogy egyesek becsvágya, haszonlesése és kegyhajtásos természete századokra szerencsétlenné tehet egy egész nemzetet, kétszeresen megbozszulva az apák vétkeit nemcsak az unokákon, de az ezek után következő nemzedéken is.

A most alakulóban levő illetve alakítani tervezett ellenzéki koalíció is előrehaladottabb stádiumban leledzenék, ha nem állnának utban a személyi tekintetek, ezek az örökké ifju, nemzetrontó daemonok s nem tennék szinte vigasztalhatatlanná azoknak a helyzetét is, a kik még biztak az ellenzéki pártok hazafiságában s a kik — elég naivul — még hinni merésztették, hogy legalább az ellenzék minden egyes tagjánál — a vezető férfiaknál eo ipso — a haza érdekei az elsők s elhatározásaiknál, ténykedéseiknél csak is a haza érdekei által vezéreltetik magukat.

Pedig ha így lenne, már a porban heverne a „részeg illuziók“ nagymestere.

De — fájdalom — nincs így! A legnagyobb ellenzéki párt vezére, Kossuth Ferencz, már hónapok óta gyanus távolságból szemléli a parlamenti küzdelmeket, ugyanezen párt alelnöke még nem ébredt fel a Tisza Istvánnal váltott „béke-csók“ mámorából. A néppártot udvari tekintetek tartják távol a komoly munkától, az Ugron-párt tenne valamit, de hangja nem igen messze hallatszik, a nemzeti párt olyan „se hideg, se meleg“ egyedül az ujonnan alakult Bánffy-párt mutat olyan formát, a miből azt következtethetjük, hogy nála a pártkeret csak másodrendű kérdés, az első a haza boldogulása.

Hogy ez tényleg így van, azt a most folyó küzdelemben fényesen bebizonyította, s remény van rá, hogy állhatatos is marad.

Látnivaló tehát, hogy az egész koalíció a pártvezérek elhatározásán, de a mellett főleg az egyes párttagok valódi, törhetlen hazafiságán fordul meg, szóval azok, akik a mandátumot kötelességnek és nem eszköznék tekintik, szó nélkül fognak csatlakozni a koalícióhoz, míg az ellenkező nézetűek meg fognak maradni a szigorú pártkeretek kötelekeiben s a befolyásos illetőleg könnyen befolyásolható pártvezérek árnyékában, mert ott a mandátum — ha nem is biztos, de legalább is több mint valószínű. Hogy képviselőink legtöbbször — sajnos — ez a fő kérdés, az nem új dolog.

A dolgok mai állása mellett tehát egy teljes, az összes egységes ellenzéki pártokat magában foglaló koalíció kizártnak tekinthető — bármily kívánatos volna is az — és pedig első sorban Kossuth Ferencz, másodsor pedig a néppárt összeségének magatartása miatt. Ellenben igenis lehetséges lesz egy erős ellenzéknek az alakítása részint teljes pártokból, részint a pártkeretek megbontása által az egyes ellenzéki pártok nemesebben és önzetlenül gondolkodó tagjaiból, a kik végső esetben is megmaradnának pártjaik keretében, de az egyes kérdések megvitatásánál az egyesült ellenzék szolgálatába állva, teljesítenék a nekik kiosztott feladatot.

A koalíciós ellenzék tehát magában foglalná az alakulóban levő Bánffy pártot, az Apponyi pártját (Apponyival az egész mostani nemzeti párt együtt tart), az Ugron pártot és részben a

Kossuth párt és a néppárt hazafiasan érző tagjait.

A jelenleg 152 tagból álló ellenzékben 120 mindenestre csatlakoznék koalícióhoz, a többi 32 pedig részint Kossuth Ferencz és Thaly Kálmán árnyékában, részint pedig az aulikusabb néppártiak sorában maradnának vissza. Egy 120 tagból álló ellenzék kezében tarthatja az egész parlamentet, az általános választásoknál pedig, ha tervszerűen és egyöntetűen járnak el, könnyű szerrel többséget szerezhetnek maguknak.

Ezen, az egyes pártok teljes autonómiaját fentartó koalíció hasonló lenne olyan államszövetséghez, a hol csak a az uralkodó közös, mert ennél a szövetségénél is csak egy tényező lenne közös: *a cél, a független gazdaság magyar nemzeti állam megteremtése*. Ha ez a cél lebeg a pártvezéreknek szeméi előtt, ha ez lelkesíti a párttagokat hazafias kötelességeik teljesítésében, akkor könnyű lesz a koalíció megalakítása, akkor könnyen elintézhetik a személyi differenciákat s végre is megteremthetik azt az alapot, a melyen a kormányaink „önzetlensége“ folytán még csirájában levő gazdasági és nemzeti életünk akadálytalanul fejlődhetik tovább, áldást hozva a nemzet minden egyes tagjára, de főleg azokra sugározva melegét, a kik a nemzeti életnek ezen fejlődési processusát önzetlen hazaszeretettől vezéreltetve megindították.

Ha valaha szó eset róla, úgy most szükséges leginkább egy hazafias erős ellenzéknek a fellépése.

Természetes, hogy a koalíció célja csak nemes, hazafias és önzetlen lehet és pedig — mint már fentebb is említettem, az egységes, erős, független magyar nemzeti állam kiépítése.

A vasutasok fizetésrendezése. A hivatalos lap szerdai száma közölte az államasvasuti alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló törvényt s az ezzel kapcsolatos rendeletet, a szabályzatot és a végrehajtási utasítást. A fizetésrendezés visszahatólag 1904 január elsejétől kezdve lép életbe. Azok számára azonban, akik csak január elseje után foglalták el rendszeresített állásukat, az új fizetési szabályzat csak tényleges kinevezésük időpontjából kezdve lép érvénybe. A rendelet tartalmáról a vasutasok már a javaslat letárgyalása alkalmával értesülhettek. Mindamelett a közleményben kellemetlen hatást keltett, hogy a kormány diszkréciójába tartozó ezen közleménynél is érvényesült az a tolvaj tempó,

hogy a közlést még a hivatalos megjelenés előtt hivatalos szövegben részint eladták, részint protekció útján elajándékozták. Helyes lesz, hogyha a kormány jövőre ügyel rá, hogy a kiket bizalmával megajándékozták, azoknak a tisztakezűségében meg is lehessen bízni. Egyébként a vasutasok örömet megrontja az a körülmény, hogy most még fokozottabb buzgalommal látnak hozzá a sztrájk emlékeinek föllevenítéséhez és új pörököt indítanak.

— **M. kir. udvartartás.** Rossz termése van az országnak. E mellett az adók nem csak tulmagasak, de már a főket támadják meg úgy, hogy az adófizetést már nem bírja a nép s a nyomoruság messze a tengeren túlra üldözi hazánkfiait. Az ország eme kedvezőtlen közgazdasági viszonyai közt csak az imént, május hóban szavazott meg hadügyi költségekre 450 milliót a delegatio. Ki kezesskedhetik tehát, hogy *«alkalmasabb időben»* nem jöhetett a kormány kérni a civilista felemelését, mint épen a jelen körülmények közt. Pedig olyan sebbel-lobbal, olyan sürgősen jött, hogy még a költségvetés tárgyalását is félbe szakította, csak hogy a civilista emeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását megkezdhesse. Az ellenzéknek minden árnyalata egyértelműben foglalt ugyan állást, de a kormány többsége megszavazta azt. Megszavazta annak tudatában, hogy bár Magyarország felé járul az udvartartás költségeihez, vagyis épen annyit fizet mint Ausztria, magyar udvartartás nincs s annak hasznát egészen Ausztria és Bécs élvezik. Bécsben tartózkodik állandóan az egész udvar, a főhercegek majd mind; Bécs legszebb középületei az udvar bőkezűségéből épültek. Ilyen udvari áldozatkészségnek köszöni létét a pazar fényvel épült Burg színház, maga az új Burg épület és ezeken kívül még számos más diszes épület és szobor.

Mit kapott Budapest? Még az új királyi palota is állami kölcsönből épült, mely majd a felemelt civilistából térül vissza, ha ugyan visszatérül! De ezen új és diszes királyi palota is, dacára annak, hogy elég tágas is meg diszes is, csak nagy ritkán, ellenben mindig rövid időre, láthatja vendégül a magyar királyt. Pedig azért épült így ki, hogy itt lakása legyen a magyar királynak. Es mert az udvar állandóan Bécsben székel, nagyon természetes, hogy a magyar székesfővárosnak és Magyarországnak mindazon előnyöktől el kell esnie, mely az udvartartás székhelyével karöltve jár. Ahol az udvar állandó székhelye van, ott vannak a közös kormány hivatalok, a külállamok minden fajta képviselői. Itt látogatják Ő Felségét az idegen országok uralkodói. Itt laknak az udvari méltóságok és azon kisebb-nagyobb szolgáltnak, kik az udvari élet kiegészítő részét képezik, egész serege. Ez mind megannyi haszon kuforrása nemcsak Bécsnek, de egész Ausztriának. Ezekben rejlik egyik oka annak, hogy Magyarország mint ilyen a külföld előtt sem érvényesülhet, hanem ott Magyarországot csak mint Ausztria egyik provinciáját, Budapestet pedig csak mint Province-stadt-ot ismerik. Nyilvánvaló tehát, hogy egy ilyen udvartartás a törvényes kívánalmakkal meg nem egyezik s ha ennek költségei fedezésére vonatkozó törvény megszavaztatik, az az ország érdekeivel meg nem egyezik.

Magyarország érdeke és törvényben gyökerező joga: hogy m. kir. udvartartás legyen Budapesten. (—a.)

— **A kaposvár—barcsi vasut engedélyezéséről** szóló törvényjavaslatot a képviselőház közlekedésügyi bizottsága e hó 19-én tárgyalta s azt Kállai Lipót felszólalása után egyhangulag elfogadta.

Veszedelem Németország felől.

Hosszas utazás és Németország kereskedelmi és ipari gőcpontjainak tanulmányozása után végre itt vagyok a »Nordsee« egyik világfürdőjében, Norderneyben, hol egész Európát érintő és következményeiben reánk nézve is fontos világesemények készülnek.

A »Gifbude« (egyik jónevű vendéglője ez a fürdőhelynek) terraszáról é vezem azt az isteni látványt amit a tenger két emeletnyi magas hullámaival nyújt a szemlélőnek. Lenézek a »Strandra« és az ott sétáló fürdővendégek szalai és ezrei között két egyszerű kinézésű alakot pillantok meg.

Az egyik a hatalmas német birodalom kancellárja Bülow gróf a »Reichshundot« vezető porácson, a másik az atyuska birodalmának ismét feltámadt »csillaga« Witte »a békeminiszter«. Együtt sétálnak nevetgélnek, mintha csak megrongált idégrendszerük erősítését keresnék — a gyógyító huliámokban, pedig harcolnak egymással — egyezkednek.

Tejesen hiteltel diplomatai értesítés szerint Witte ur látogatásának határozatlan kimondott célja — a kereskedelmi szerződések megkötése, azok azonban, kiknek »jó orruk« van és ősmerek az ugynevett politikai titkokat tudni vélik, hogy Witte ur látogatása nemcsak a szerződések megkötésének, hanem valami másnak is van szánva.

Rossz nyelvek azt suttoják, hogy az atyuskának sok pénzre lenne sürgősen szüksége.

T Á R C Z A.

A bombázás.

... Madame de Renève sohasem akarja észrevenni, hogy az ember már szinte belehal a szende, nyugodt szemei után való vágyba, melyeknek olyan a színe, mint a távoli halmoké és hegyeké, mikor leszál a szürkület? Nem akarja észrevenni, hogy az ember képes lenne magát alávetni a legkeményebb próbáknak érte, hogy nem venné többet kártyát a kezébe, nem nyulna koczkához, egy évig hú lenne a kedveséhez s örökre bucsut vegne d'Orville marquise gyilkos ajkaitól, Camargó vacsoráitól, Sylwiné perverz szerelmétől? Nincs rá eset, hogy legalább egy napra megkönyörüljön rajta? Vagy a közönyével, a hidegségével akarja lekötni az embert? Nem jobb lenne-e, ha ez a gyönyörű asszony egy talapzaton foglalna helyet, mint márványszobor azon nimfák és istennők közt, kik a versaillesi parkot benépesítik?

Ezeket a fájdalmas kérdéseket Gaspard de Gordes herceg intézte önmagához jó egypár hét óta.

Még soha asszony annyira meg nem zavarta az esztét, mint ez.

Minden tetszett neki rajta: lassu, vontatott pillantása, előkelő mozdulatai, unatkozó arckifejezése, rózsás arcának gödröcskéi, alakjának karcsúsága, hattyu-nyaka mely kékes erekkel volt behálózva, apró lábai, melyekről az ember térdén állva szeretné lehuzni a sarukat.

Hogy annál jobban élvezhesse azt az ibolyaillatot, melyet csipkái és szalagjai

árasztottak, hogy hangjának édes zenéjét hallhassa, hogy annál többször közelében tartózkodhassék, még arra is képes volt, hogy lakáj-ruhát öltön magára s beálljon a palankin-vivói közé.

Féltékeny volt a kutyájára, melyet szeretettel halmozott el, mely ott nyugodott a ruhájának uszályán. Féltékeny volt a komornájára, ki öltöztette és vetkőztette; a fodrászra, aki a haját fésülte és beporozta. Féltékeny volt az abbéra, ki ágya mellé ülve bohó históriákat mesélt el neki, s a férjére, ki minden szeszélyét teljesítette.

Attól tartott, hogy ez a szenvedélye előbb-utóbb az örültek házába juttatja. Miatta megfélekedett hajóiról, melyek Marseille kikötőjében horgonyukon vesztegeltek arról az ezredről és tisztjeiről, melyet ő toborzott s mely türelmetlenül várta az indulás idejét, hogy a fejedelm szeszélyét kielégítsék s Guinea partjain fantasztikus birodalmat alapítsanak.

S bármint a nyomában volt is éjjelnappal, bárhogy kert, könyörgött, rimánkodott is neki, a kegyetlen szívu asszony makacsul megmaradt büszke megközelíthetlenségében.

Nicole de Renève egy este egy őszi rózsának a szirmai tépte halálos unalmában. Egyszerre csak felsóhajtott.

— Semmi sem mulattat. Nagyon unom magamat. Mutasson nekem valami olyat, mimőt még soha életemben nem láttam s a mitől nem fog el mindjárt az ásiásítás. Ki tudja... akkor talán meghallgatom a kérését.

Következő vasárnap Gordes herceg meghívott néhány udvarhölgyet — és néhány barátját, hogy nézzék végig a drago-

nyosok fölött tartandó szemlét, a pattantyusok és gyalogosok felvonulását, a kiknek vecsernye atán ki kellett vonulniok az ő alloigny-i kastélyának az esplanadéja elé.

Madame de Renève elfogadta a meghívást.

A századok, melyeknek szeptember végén Afrikába kellett volna hajóznok, a bokrok és virágszönyegek közt ütötték föl sátraikat. A lobogókat vigan lengette az üde őszi szél. A dobosok, kürtösök, trombitások diadalmi harsonával, dobpergéssel üdvözölték a kormányzó meghívott vendégeit. A katonák pedig tisztelegtek.

Gordes herceg végigvezette előkelő vendégeit a márvány lépcsőkön, a remek terraszokon, a gyönyörű szekrényekkel telt termeken a szönyegekkel beagatott végtelen folyosókon, a világos szobákon, a drága könyvekkel telt könyvtáron, a velencei üvegekkel viszes kápolnán s a hatalmas éttermen, melyben annyi ezüst ragyogott, hogy egy király is megirigyelhette volna.

A lakoma méltó volt a vendégsereghez.

Azután meghallgatták a vecsernye végét, s megszállták a park pázsitszönyegeit és terraszait, hol maraschinós szörbetet, olasz muskotálybort, görög aszút s finom süteményeket szolgáltak föl.

Monsieur de Gordes meghajtván magát Madame de Renève előtt, így szólt hozzá:

— Méltóztassék értésemre adni szépen, hogy véletlenül nem volt-e szemtanuja valami háborus jelenetnek, például olyannak, hogy egy czitadella nem akarta magát megadni s a tüzéség addig bombázta, míg nem marad belőle egyéb, mint füstölő rom.

Ösmerve az előzményeket, tudjuk, hogy a német agráristáknak sikerült a »Reichstag« által és a hirhedt »Kardoff«-féle indítvány segítségével — elfogadtatni egy olyan újabb autonóm vámtarifát, mely a gabonaneműekre óriási magas »minimal« vámot állapít meg.

Ezen minimal vámtarifát elfogadásával lehetetlenné tették a német kormányt a külállamokkal való ker. szerződés megkötését.

Az orosz kormány hivatalos és nem hivatalos tagjai útján adta tudtára — 11/2 évvel ezelőtt — a német köröknek, hogy ezen vámtarifa elfogadása következtében, mely nyersteiményeinek Németországba való bevitelét majdnem teljesen lehetetlenné teszi, ker. szerződés megkötése céljából még csak tárgyalásokba sem fog bocsátkozni és kilátásba helyezte a német ipari cikkekre kivetendő »megtorló vámok« rendszeresítését.

Ez lett volna a vámháború kezdete, melyből nem tudni, hogy nem-e ép az orosz birodalom kerül-e volna ki győztesként.

A kiűtött japán-orosz háború nagyon megzavarta az oroszok számításait.

A japánok állandóan kisebb-nagyobb »meglepetések« ben részesítik a szótokló orosz tábornokokat — Európa pénzpiacza pedig — ennyi »teljes rendben történt visszavonulás« után bizalmasan kezd lenni az orosz birodalom iránt.

Már pedig amennyiben a háborúhoz pénz és ismét pénz kell, és amennyiben az oroszok ezt szövetségüktől a francziáktól meg nem kaphatják, — cserben hagyják elveiket — és hajlandók szerződni — ha pénzt kaphanak Németországtól.

Az asszony meggondolatlanul felel: — Nem voltam szemtanúja Monseigneur.

Ekkor a herceg háromszor intett brugesi csipkével díszített zsebkendőjével, a katonák csatarendbe álltak, a harsonák ostromra fújtak, s a tüzérek a kastély falainak és tornyainak irányozták ágyúikat.

Ágyusortűz rekesztette meg a léget, közbe puskák ropogtak, golyók zugtak, fűtültek, neki a nagyuri laknak.

Nemsokára fekete rések tátongtak a vastag falakon. A homlokzatról nagy darab törmelék, egész falak omlottak le tompa zuhanással.

Hatalmas füst- és porfelő csapott az égnek.

A tetőzetten lángnyelvek csaptak ki, végigfutottak a kastély egész hoészában, beborították az egész épületet, mintha szent János estéjén óriási örömtűzet gyújtottak volna.

A herceg vendégei meghökkenve szemlélték ezt a tragikus látványt. Azt kérdezték önmaguktól, hogy nem valami lidércz üzi-e velük játékát, nem ittak-e tulsokat a pezsgőből vagy likőrökből, s nem tébolyodott-e meg a házigazda?

Gordes herceg azonban teljesen józanul, derült mosolylyal hajolt Madame de Renévehez s keztyűje szélét tiszteletteljesen megcsóklva, mondá:

— Most már meghallgatja a kérésemet édes szívem s valahára az enyém lesz, mert óhajtsához képest olyat mutattam a szép utó-szezonban, a minőt még nem látott.

R. Maizeroy.

Óriási áldozatokat hajlandók ezért hozni — elfogadják a németek »minimal« agrár vámjait.

Rendkívül fontos ez mezőgazdaságunkra azért is, mert ez által országunk nyersteiményének Németországba való bevitelére teljesen lehetetlenné válik.

Oroszország kényszerhelyzete, ugyszintén kedvező termelési viszonyai még lehetővé tették neki ezen vámtétel elfogadását, de mi lesz ami amugy is agyongyötört magyar mezőgazdaságunkkal? Mi eddig még háborút nem vésztettünk, kényszerhelyzetbe nem jutottunk és a német piac nyersteiményeink bevitelére mégis elveszt. Na Hieronymi kegyelmes ur — még mindig fél Nagy éltóságod a sötétbe való agráristól? Még mindig azt hiszi Ön tanulmányai alapján, hogy csak a közös vámterületen boldogulhat az ország?

Eddig ipart nem teremthetünk a közöség következtében, de most már mezőgazdaságunk tönkrejutását is megjósolhatjuk.

Ti pedig híres államférfiak az »osztrák magyar nagyhatalomnak« ott a bécsi Ballplatzon aludjatok továbbra is nyugodtan és törődtek bele — amint szoktatok is — a már meg nem változtatható eredményekbe.

Norderney, július 20.

K. M.

H I R E K

— *Felkérjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani, illetve a hátralékos előfizetési díjakat beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldés fenakadást szenvedjen. Ama t. előfizetőinket pedig, kik a rendes lakóhelyükről távoznak, felkérjük, hogy megváltozott címüket velünk közöljék, hogy a lapot ez idő alatt is utánuk küldhessük, még akkor is, ha a nyár folyamán esetleg több helyen tartózkodnak.*

— **A város rendkívüli közgyűlése.** A városi képviselőtestület tegnap délután 3 órakor Kovács Soma tanácsos elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen alig egynéhányan jelentek meg. Sipos Géza főjegyző előterjesztette a tanács javaslatát a városi regale haszonbérletéről. A közgyűlés az indítványt vita nélkül el is fogadta. Az indítvány szövege a következő. A képviselőtestület megbizsa a város polgármesteret, illetve ennek és a tanácsos szabadságolása folytán a főjegyzőt, mint polgármesterhelyettest, hogy a kaposvári borítandó és hus fogyasztási adó beszédési jogát közérdekből a város részére szerezzze meg. Egyidejűleg feltétlenül felhatalmazza, hogy a megszerzett jog kezelésére jogérvényes intézkedést tegyen mégis akként, hogy a jog kezeléséből a városnak haszna legyen s az eljárásról annak idején tegyen jelentést. A közgyűlés egyidejűleg kimondotta, hogy véghatározata csak birtokon kívül felelbezhető és azonnal végrehajtandó, mert a kincstár által a megváltási tárgyalás folyó évi július hó 23-án ejtetik meg és a jelzett fogyasztási adók megváltási jogának a város részére való megszerzése fontos közérdeket képez. Az indítvány elfogadása után több tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért.

— **Plébánosunk nyaralása.** Dr. Zimmert József Kaposvár plébánosa, négy heti tartózkodásra szülőhelyére Rábakereszturna utazott.

— **A kaposvári közjegyzői állás.** Jó forrásból arról értesülünk, hogy a kaposvári közjegyzői állásra Farnék mátészalkai kir. közjegyző lesz áthelyezve.

— **A kaposvári iparos ifjuság** vasárnapi mulatsága kitünően sikerült. Az angolkert már a délután folyamán szépen megtelt előkelő közönséggel, akik közt városunk társadalmának kitünőségei s iparosaink színe-java foglalt helyet. A »Pártütők« előadása esti 9 órakor kezdődött. Kisfaludy Károly ezen ismert vígjátékát meglepő praecizitással és routinnal adták elő az iparos leányok és ifjak. A szerepeket kifogástalanul tanulták be, a rendezés bátran vetekedhetett az ideai arénabeli előadásokéval. Szóval tapsban és éljenekben, megnyilvánuló elismerésben nem volt egy pillanatig se hiány. A kitünő előadásban részt vettek: Czapinszky Lina, Simicz Czili, Ottó Anna a hölgyek részéről és Mortenson Béla, Puchman Tivadar, Tormásy Jenő, Bencs János, Tóth Mihály, Kiss Lajos, Zentai Jenő, Luttor Géza, Simicz József, Goldfinger József, Ottó Lajos, Bencs Béla, Kuhl József és Rosta István a fiatalemberek közül. Az előadás után tánczra perdült a fiatalság, amely folyt kivilágos kivirradtig. Ezzel az előadással is megmutatták a kaposvári iparosok, hogy nemcsak a politikában, de társadalmi téren is vezetnek. A politikában ők képviselik a hazafias irányt, társadalmilag legtöbbet tesznek a művelődés terén. Csak haladjanak kitartással és feltartóztatlanul a megkezdett uton.

Kaposvár iparfelügyelőségét kap.

A kereskedelmi miniszter szélesebb alapon óhajtja kifejleszteni az iparfelügyelőség intézményét. Minden vármegyébe, melyben valamire való ipari élet van, külön iparfelügyelőséget szervez. Így a pécsi iparfelügyelőséget is decentralizálni fogják, a mennyiben Kaposvárra és Szekszárdra is külön-külön állítanak fel iparfelügyelőséget. Hír szerint Kaposvárra Dér Sándor a pécsi kir. iparfelügyelőséghez beosztott kir. mérnök kerül, aki somogyvármegyei ügyeket már évek óta önállóan látja el s a kit szimpatikus egyénisége és lekötöző modoráért az összes somogyi ipartelemek tulajdonosai tiszteletben részesítenek. Kaposvár város társadalmi életére is csak előnyös lehet Dér Sándor áthelyezése.

— **Meghívó.** A »Somogy megyei Gazdasági Egyesület« folyó évi augusztus hó 1-én d. u. 3 órakor Kaposvárott, a vármegyeház kistermében közgyűlést tart, melyre van szerencsém az egyesület tagjait meghívni. — A »Somogy megyei Gazdasági Egyesület« igazgató választmánya f. július hó 31-én d. u. fél 5 órakor Kaposvárott a vármegyeház kistermében gyűlést tart, melyre van szerencsém a választmány tagjait tisztelettel meghívni. Kaposvár, 1904. évi július hó, Elnöki megbízásból: Dr. Roboz Zoltán, g. e. titkár.

— **Halálozás.** Somogy-Csurgóról értesítenek bennünket, hogy Jünker Gusztáv csurgó ügyvéd, az ottani társadalom népszerű és kedvelt tagja, szerdán szívizékhűdés következtében hirtelen elhunyt. Az elhunytban Dr. Jünker Elek, a »Csurgó és Vidéke« felelős szerkesztője édes apját gyászolja.

Jünker Gusztáv haláláról a következő gyászjelentést vettük: Özv. Jünker Gusztávné

szül. Salamon Emma, a maga, valamint fiai: Elek, Pál, Géza és az összes rokonság nevében fájdalomtól mélyen sujtott szívvel jelenti, hogy a felejthetetlen jó férj, a páratlan jószág atya és a szeretetteljes rokon, Jünker Gusztáv köz- és váltó ügyvéd, ügyészégi megbízott, Somogyvármegye törvényhatósági bizottsági tagja, a IX. izr. községkerület helyettes elnöke, a csurgói izr. hitközség és iskolaszék elnöke, a Somogyvármegyei takarékpénztár ügyésze, Csurgó város képviselőtestületi tagja Áldásos és tevékeny életének 63-ik, boldog házasságának 33-ik évében rövid szenvedés után 1904 évi július hó 20-án este fél nyolcz órakor kiszenvedett. A megboldogultnak hullt teteme 1904 évi július hó 22-én délután 4 órakor fog a csurgói izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék Isten békességével! Áldás lebegjen emléke felett! Özv. Jünker Ignáczné édesanyja. Özv. Mayerhofer Józsefné szül. Jünker Netti nővére. Jünker Sándor testvére. Özv. Salamon Miksa, nő napja. Salamon Berta, Salamon Kornéla, Salamon Katinka, Salamon Ferencz, Salamon Ernő sógorai és sógorai. Dr. Kommen Fülöp Broch Adolf, Vései Sándor sógorai.

— **Slajmi.** Kaposvárott csak ezen anéven ismerik Feuerstein Mózsit, a ki panaszként állott tegnap a járásbíró előtt. Junius 23-án délelőtt történt ugyanis, hogy Feuerstein Mózsi évek óta bevett szokása szerint behordta a Korona éttermébe, a szokott helyre Simplicius zenekarának hangszereit, mert bankettre készült a vendéglős, a Pallavicini-féle szövetkezeti bankettre. Tatár Gusztáv, a Korona szálló tulajdonosa, úgy látszik bal lábbal kelt fel az nap az ágyból, mert dühösen rárvallt a Slajmira, hogy hordja ki az étteremből a hangszereket. Slajminak ugyan furesának tetszett a rendelet — hisz a zenekar fel volt fogadva a bankettre — mégis eleget tett az »udvarias« felhívásnak s kihordta a hegedűket, a kisbőgőt, a nagybőgőt, szóval mindent, a mit csak bírt. Aczimbalmot azonban nem bírta el, tehát ott hagyta. A mikor a vendéglős észrevette, hogy a czimbalom még mindig az étteremben van, minden további gondolkodás nélkül reárontott a tehetetlen emberre s ütötte agyba főbe, szóval úgy elverte rajta a port, hogy a tegnapi tárgyaláson megjelent tanuk vallomása szerint felforrat a vére azoknak, a kik tanuja voltak a jelenetnek. Tanu pedig volt rá elég, tele volt az egész saletti. Ezért a tettéért került tegnap a büntető járásbíró elé Tatár Gusztáv, ill. csak képviselője Dr. Schön ügyvéd, mert a vendéglős ur nem jelent meg. Tettét beismerte, de enyhítő körülményekre hivatkozott. A panaszos súlyosító körülménynek tekintette azon körülményt, hogy ő a brutális bánásmódra okot nem szolgáltatott, a jelenlét vendégek nagy számát, ki mind tanui voltak megveretésének, végül azon körülményt, hogy vádlott hasonló büncselekményért már el lett ítélve s hogy itt tulajdonképen testi sértés vétsége miatt lett volna vád emelendő, de ő — panaszos — daczára a látható és súlyos sérüléseinek látelétről idejekorán tudatlansága miatt nem gondoskodhatott. Szóval a becsületsértés leg-súlyosabb esetét látta fenforogni. Mindezek tekintetbe vétele mellett 20 korona pénz-büntetésre, behajthatatlanság esetén 1 napi fogházra ítélte Tatár Gusztávot Lukács kir. aljárásbíró. Szegény Slajmi még csak megse felelbezheti azt az enyhe ítéletet mivel a bttő perrendtartás kizárja azt. Mert tudni-való, hogy a becsületsértési vétségekre kiszabandó büntetések maximuma 1000 korona. Hogy pedig az agyba főbe verés nem a legenyhébb fajtája a becsületsértéseknek, az övidens,

— **Helischauer József főmérnök nyugdíjazása.** A máv. helybeli osztályvezeőt főmérnöke Helischauer József beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Az államvasutak e kitűnő főtisztviselője egy egész emberöltőn át szolgált a közérdeket s úgy hivatali pontosságával mint az alantosaival szemben tanúsított humanus bánásmódjával általános becsülést és elismerést vívott

ki magának az államvasutaknál, jótékony-sági és emberbaráti intézményeiknek odaadó, önzetlen támogatásával pedig a városnak egész társadalma tisztelte és becsülte őt. Ugy halljuk, hogy Helischauer főmérnök az államvasuti szolgálatból történendő kiválása után is városunkban maradt s továbbra is folytatja buzgó közéleti munkásságát, a melyhez csak szeren-sst és kitartást kívánhatunk neki.

— **Motor-kocsik a h. é. vasutakon.** A Máv. kezelésében 109 h. é. vasut van, kerek 7000 kilométer hosszúságban. E vasutak nagy része deficizzel küzd, minek fő-okát a személyforgalom csekély volta képezi. Ez főleg azon körülményben leli magyarázatát, hogy a h. é. vasutak vonalai rendkívül lassan haladnak és menetrendjük is többnyire rossz. Most a kereskedelmi miniszteriumban a Máv. kezelésében álló h. é. vasutak személyforgalmának emelésére törekcsenek és ezt motor-kocsik alkalmazásával remélik elérni. Az összes h. é. vasutakra 500 gőzmotorra volna szükség, de egyelőre csak 300 motor megrendelése vétetett tervbe és ebből 120 darab, mintegy 4 $\frac{1}{2}$ millió k. értékben magyar gyáraknál már tényleg megrendeltetett. A megrendelésekben a Ganz és társa, a Weitzer-féle vaggongyár és a győri vaggongyár partizcipálnak. A két előbbi francia, az utóbbi német szabadalom szerint dolgozik. Ha a kísérlet beválik, azaz, ha a motor-kocsik alkalmazása a h. é. vasutak személyforgalmát tényleg megfelelően emelni fogja, ez esetben a mintegy 10 millió korona költséget igénylő 500 motor megépítése gyors egymásutánban elrendeltetik. Reméljük, kivétel nélkül magyar gyárakban.

— **Meghívó.** A kaposvári atletikai Club augusztus hó 1-én este 8 és fél óra-
kor a »Zenekedvelő Egyesülete« helyisé-
gében (Központi vendéglő 1. emelet) rend-
kívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat
tisztellett meghívjuk. Kotzián Emil elnök,
Rónai Sándor titkár. Targysorozat: 1. Dr.
Müller Nándor v. tag indítványa a sport-
telep építési költségeinek fedezése iránt. 2.
A választmány indítványa alapszabály mó-
dosítás iránt.

— **Változások a katonaságnál.** *Skrbek*
Ferencz őrnagy, a 44. gy. e. helybeli zászló-
aljparancsnoka átvette a helybeli had-
kiegészítő parancsnokság vezetését. Helyette
Mayer Arthur alezredes volt hadkiegészítő
parancsnok került ki a csapathoz. *Skrbek*
őrnagy megnyerő módora és magyaros ér-
zelmei által már eddig is közszeretben
állt, most hogy a hadkiegészítő parancs-
nokságot átvette, még közelebb kerül hoz-
zánk, aminek csak szívből örülhetünk.

— **Anna bál Fonyódon.** A fonyódi vas-
uti vendéglőben július 26-án — esetleg az
előző vasárnapon, július 24-én — Anna bált
rendeznek.

— **Nők a közigazgatás szolgálatában.**
A nők eddig inkább csak a vasutnál, postánál,
telefonnál s egyes magánvállalatoknál nyertek
állást, most azonban Tisza István gróf belügy-
miniszter kimondotta, hogy a megfelelő minő-
sítéssel bíró nők a vármegyei segéd- és kezelő-
személyzet sorában is alkalmazhatók. A belügy-
miniszter rendeletének érdekes megokolása a
következő:

A köztisztviselők minősítéséről szóló 1883
I. törvények a férfinemhez való tartozást se-
hol, tehát a kezelőszakhoz tartozó állásoknál
sem jelöli meg az állás elnyeréséhez szükséges
föltétel gyanánt. S bár ez bizonyára egyedül
annak a körülménynek tulajdonítható, hogy a
nőknek a közszolgálatra való alkalmazása ab-
ban az időben sokkal távolabb fekvő gondolat
volt, semhogy azzal a törvény alkotói számot
vetettek volna, mégis kétségtelen, hogy a nő-
nek ily állásokra való alkalmazása a törvénybe
nem ütközik s a kérdés egyedül a célszerűség
szempontjából igényel megítélést. E szempont-
ból — mondja a miniszter — a segéd- és ko-

zelőszakba vágó teendőket olyanoknak tartom a
mit nők is sikerrel végezhetnek s nem kívánom
elvileg megakadályozni azt, hogy a főispán, ki
állásokra nézve az 1886. évi XXI. törvények
57. szakaszának g) pontja alapján a kinevezés
jogát gyakorolja, azokra törvényes minősítéssel
bíró nőket is alkalmazzon.

— **A kaposvári Athletikai Club** folyó
hó 24-én, vasárnap délután atletikai házi
versenyt és football mérkőzést rendez.
A program a következő: I. 120 yardos
sikfutás nyeretlenek részére. II. Távol-
ugrás földről. III. 402 $\frac{1}{4}$ méteres ($\frac{1}{4}$ angol
mérőföld) sikfutás. IV. Birkózás görög-római
szabályok szerint. V. 220 yardos sikfutás.
VI. Football mérkőzés a Club 2 csapata
között. — Helyárak: Páholy 4 személyre
3 korona, tribün oldal 40 fillér, állóhely 20
fillér, kezdete 5 $\frac{1}{2}$ órakor. Részjegyek ér-
vényesek.

— **Előmunkálati engedély.** A kereske-
delemügyi miniszter mult hó 17-én 40,789
számu rendeletével Tóth Ödön szekszárdi
és Tóth István budapesti ügyvédeknek a
m. kir. államvasutak Paks állomásától Szek-
szárdon át, Kakasd, Zomba, Kisdorog, Te-
vel, Závod, Mucsi, Lengyel, Mékényes,
Nagy-hajmás és Mágocs irányában a m.
kir. államvasutak »Uj-dombovár« állomásáig
és folytatólag Nak, Szill, Igal, Kisbár, Ka-
rad, Csepely, Szőlád és Szárszó érintésével
a cs. kir. szabadalmazott déli vaspálya tár-
saság »Balaton Földvár« állomásáig veze-
tendő gőzmozdonyu, rendes nyomtávu helyi
érdekű vasútvonalra az 1901. évi július hó
3 19,838 szám alatt kelt rendelettel kiadott
és legutóbb mult évi július hó 4-én 41,123
szám alatti rendelettel meghosszabított elő-
munkálati engedély érvényét a lejáratától
számítandó további egy év tartamára meg-
hosszabította.

— **Pályázat a postamesteri állásra.**
A bárdi-bükki postamesteri állásra (III. oszt.
hivatal) a pécsi posta- és távirtda igazgatóság
pályázatot írt ki. Készpénzbiztosíték 200 koro-
na, járandóság 450 korona kelybesítési és 360
korona szállítási átalány, melyért a kinevezendő
postamester köteles lesz Bárdibükkről a 4.8 km.
távolságra eső Kaposmérőre és vissza naponta
egyszer közlekedő gyalogkúldöncz járatot a
posta és távirtda-igazgatóság által esetről-esetre
megállapítandó menetrend szerint fenntartani.
A folyamodók által sajátkezűleg írt és kelően
felszerelt kérvények 1904. évi augusztus hó
12-ig a pécsi m. kir. posta- és távirtdaigazgatósá-
ghoz intézenbők.

**A magyarországi munkások rokkant-
és nyugdíj-egyletének** most megjelent Hiva-
taltos Közlönyéből látjuk, hogy e közhasznu
humanus intézmény mily örvedetesen halad s
fokozott mértékben teljesíti hivatását. Megemlít-
jük, hogy az egylet vagyona a mult hónapok-
ban 22.570 koronával gyarapodott s jelenleg
1. 169, 589 korona 39 fillér. A tagok száma
a folyó évben 4512 taggal szaporodott s a
mai napon 32 ezer a tagok száma. A mult
hóban 28 rokkant elaggott tagnak 1441 koro-
na 30 fillér, két árvának 19 korona 80 fillér
segélyt fizetett ki és több özvegynek nyújtott
támogatást a Segítség-nyújtó alaptól. A mult
hóban három új rokkant tag részére szavazták
meg a segélyt, még pedig egy nyomdászknak,
egy kovácsnak és ez utóbbinak házi teendőkkel
foglalkozó nejeének. Ez az agg házaspár tíz évi
tagság után együttesen 21 korona 70 fillér ro-
kantsegélyt kap hetenkint élete végéig. Mily
boldoggá teszi az egylet gondoskodása ezt a
agg házaspárt a segélyezéssel, mely nélkül bizo-
nyára nyomort és nélkülözést szenvednének.
Ez a segélyezés intő példaul szolgálhat minden-
kinek, hogy a jövőjének biztosítása czéljából
siessen minél előbb beiratkozni e humanus egy-
letbe. A belügyminiszterium jóváhagyása alapján
a Czipészek nyugdíj-pénztára összes tagjaival
és teljes vagyonával beolvadt az egyletbe, hogy
a tagok segélyezése ezen életképes egylet által
biztosítva legyen. Az egylet Boros-Jenőn, Vi-

nye-Peszterényen, a tiszolci állami kohóműnél és Lugoson alakít új fióképztárat s ezek száma most 101-re emelkedik. Az egyesület háza most épül Budabesten, József utca 23. szám alatt s annak fölépítéséig az egyesület helyisége József-körút 68. szám alatt marad, a hol az egyesület iránt szóval és vidékre kívülben is szívesen szolgálnak felvilágosítással.

— A magyar gazdaközönség figyelmét felhívjuk az »óvás« című hirdetésünkre.

BALNEOLOGIA.

Lipik.

— Jódfürdő. —

Ha valaki igazi gyógyfürdőről kíván magának fogalmat alkotni: nézze meg a lipiki jódfürdőt. Itt teljes és tiszta képet fogja találni a valódi gyógyfürdőnek, a külszínre ép úgy, mint a tényleges gyógyhatás tekintetében.

A különféle, külsőleg is látható bajokban szenvedő betegek nagy száma, a sok rendelő orvos (több mint tíz, egyetemi tanártól kezdve egész körorvosig) a gyermek szanatóriumok, katonatiszti gyógyház, mind megannyi külső jele annak, hogy gyógyfürdőt vágyunk, hogy ide csak az jön, a ki egészséget keres.

No de az igazsághoz hiven meg kell vallani azt is, hogy az egészséget itt, rendszerint meg is lehet találni. Nem igen van olyan beteg, a ki idevaló bajjától Lipiken meg ne szabadult — s gyógyultan ne távozott volna haza.

Lipik fürdő Pozsegavármegyében (Slavonia) a Pakra patak völgyében fekszik, a tenger színe felett 152 méter magasságban.

A Zavornik, Psun hegységek olyszerecsés alakulásban veszik körül a fürdőt, a hogy hőmérséklet rohamos esései és emelkedései ellen teljesen meg van védve s klímája állandóan enyhe, — mint klimatikus gyógyhely is beválik — növényzete pedig üde és buja.

A lipiki hőforrás nagy víztömege miként Zsigmondy, a híres forrásmérnök (bizonyára ugyanaz, a ki nálunk a vízvezeték forrásokat próbaképpen megfürta — s a kinek ez a mű egyik remeke — megállapította, (állítólag a magyar tudományos akadémiához betérjett jelentésében kifejtette, hogy különböző földrétegeken keresztül a leitha mészből eredve, 234 méter mélységből tör elő kristály tiszta állapotban 64° C. hőmérséklettel. A mi unikum a kontinens gyógyforrásai között. Európa egyetlen ilyen magas hőfoku alkalikus jódos vize a lipiki hév víz.

A lipiki víznek vegyi alkatrészek tekintetében is oly kiválóan előnyös összetétele van, hogy nemcsak a csuzos, köszvényes bántalmakat és a gyermekkor nálunk oly gyakori angolkór és görvénykór betegségeit még a legidültebb alakjában is kitűnően gyógyítja, hanem meglepő eredményeket mutat fel a gyomor és bélhurutos betegségeknél. De konyhasós és kettedszénsavas natrium tartalmánál fogva a lipiki víz sikeresen gyógyítja a légzőszerek bántalmait is. Hasznos továbbá a lipiki víz a cukorbetegség, bőrbajok, mirigydagadtatok stb. ellen.

A lipiki főforrás mindezen bajok ellen ivógyógymód alakjában és többnyire fürdőkre is használtatik.

Külömben Lipiken hatféle gyógymód áll a fürdőközönség rendelkezésére és pedig: az ivógyógymód, fürdők, vizgyógyintézet, inhalatórium, massage és a diatetikus gyógymód.

A mely gyógymódok közül a főszűl természetesen az ivó és fürdőkurára van fektetve. Minél fogva a park közepén fakadó

forrás felett épült nagy és diszes pavillon bár sok vendéget képes befogadni, de mégis a kiszolgálás megkönnyítése, különösen pedig esős időben a fürdővendégek nagyobb kényelmére, egy külön csövezeteken a fedett sétányra is be van a forrás vize vezetve.

Ép így áll a dolog a fürdő kuránál is, mely hogy szegénynek, gazdagnak s így egyszerre különböző rendű és rangu, de nagyszámu fürdővendégnek rendelkezésére legyen bocsátható, a fürdőintézetek részben a különös, részben pedig a közös használatra vannak berendezve. A fényűzéssel berendezett szalon és márványfürdőtől az egyszerű, de azért kifogástalan tisztaságú népfürdőig, mindenki megtalálja magának és tárczájának legjobban megfelelő fürdőt.

A modern igényeknek megfelelően van felszerelve a vizgyógyintézet, nemkülömben a belézési gyógymód gyakorlására berendezett helyiségek is. Ugyazinté mi kívánni valót sem hagy hátra a massage és a diatetikus konyha.

Bár Lipik forrásának gyógyerejét már a régi rómaiak felismerték s mint a számos megmaradt felirat bizonyítja, a római legionáriusok fürdőket emeltek a források fölé, bár a középkor s az ujkor háborus viharai sem hagytak maradandó káros nyomokat a lipiki fürdő felett, s bár a XVIII. század vége felé Mária Terézia a Jankovich grófnak adományozta a fürdőt, akiknek kezén bizony jobban felkellett volna virágoznia, mégis alig két évtizede, hogy Lipik a modern fürdők sorába lépett; igaz, hogy azóta aztán rohamosan halad s fejlődése minden irányban szembetűnő.

A vasútállomás tőzomszédságában terül el a fürdő valóban szép és nagy parkja, melyben a magas észak fenyői ép oly szépek, mint a hatalmas szlapon tölgyek erőteljes duzzadó törzsei és a lombos terebélyes hársak, a melyeknek ölelkező gazdag levélzetű galya napkeletől napnyugotig hűvöst és árnyékot adnak s park sétáló közönségének.

E parkban, — mely fái és bokrai közt gazdagon van díszítve tarka szőnyegvirág csoportokkal, óriási pálmák és müzsákkal — vannak elhelyezve a fürdő épületei is. Az impozáns gyógyterem egyik szárnyában a fürdő éttermeivel, a másikban terrasz és kávéházzal közepén a díszterem és színházzal, melybe egy diszes és tágas előcsarnok vezet. Itt vannak elhelyezve továbbá a fürdő kényelmes kétemeltes szállodái, a fedett sétány szép üzemelteségeivel, a mindenféle fürdő, gyógy- és igazgatósági helyiségek. A szórakozási helyek, tennis, lövöld, billard, — játszó, olvasó és zongora terem.

A kirándulásokra is elég érdemes és érdekes a környék. Szép és regényes a Pakra völgye.

Figyelemre méltók a törökök korából fenmaradt végvárak romjai és a híres szlapon erdők, a melyek mind nagyon kevés fáradtsággal elérhetők s nagyon kellemes emlékü központját képezik egy-egy a fürdőidény alatt összebarkozott társaság kirándulásainak, ép úgy mint az amatőr fényképész kis masinájának, avagy együttvéve mind a kettőnek.

R. E.

KÜLFÖLD.

Oroszországban a minap egy könyv jelent meg, melynek szerzője, Tihomirov, leírja az Oroszországnak adandó alkotmánytervezetét. A könyv valahogyan a cár kezébe került, a cár elolvasta és — komolyan tárgyalni kezdett a könyv tartalmáról környezetével, családtagjaival, miniszterei-

vel. Ennek tulajdonítható, hogy Plehve belügyminiszter odanyilatkozott, mlszerint ő az alkotmánynak nem ellensége, sőt maga is gondolt már az alkotmány behozatalának lehetőségére.

Ez az állapot s általában az európai Oroszország mai belső állapotának leírása — a legpontosabb harcztéri tudósítás.

Mert a háborúnak a kezdettől fogva folytonos kudarczai, a nép évszázadokon át elfojtott keserűségének ki-kitorése, sőt itt-ott fenyegetővé válása — a rideg czári hatalomnak az alkotmány felé való hajlandósága, ezek azok, amelyekből bárki a leg-tisztábban megítélheti a kis-ázsiai orosz haderő harcztéri helyzetét, annak minden stratégiai vonatkozásával egyetemben.

Hogy Port-Artur bevétele az ostromló japánoknak már csak napok kérdése, erről, minden újságolvasó meg lehet és meg is van győződve, megengedjük, hogy ennek részletei lehetnek sok tekintetben érdekesítőek, izgatók, sőt szenzációsak is, de mindenek fölött bizonyos az, hogy a távol Keleten egy a világtörténelemben páratlan vérfürdőbe ful most két, számban és hatalomban óriás nemzet ereje s bizonyos, hogy e vérfürdőnek minden eredménye, győzelme, hatása elenyészően csekély lesz a küzdő felek részéről könnyelműen és önfeláldozóan odadobott áldozatok nagyságához és tragédiájához képest.

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENETEK.

— **Tépelődő.** Az a kérdés már számos esetben megvitatás tárgyát képezte. Rendesen az önféjű, képzelődő emberekre szokták alkalmazni, a kik azt hiszik, hogy minden szavuk szentírás, a kik azt képzelik, hogy csak ők tudnak valamit, más semmit se tud, szóval mindent jobban tudnak másnál. Egy képviselővel — a ki szintén ilyen kaliberű ember — esett meg a tréfa, hogy párhuzamot vontak ő és az Uristen közt, és azt mondták, hogy köztük csak az a különbség, hogy az Uristen csak mindent tud, de az illető képviselő ur mindent jobban tud. Innét származik aztán annak a közmondásnak a látszólagos absurditása is, a mely azt mondja, hogy mindent tudni: lehetetlenség, mindent jobban tudni: gyakori eset. Nyugodjék tehát Ön is meg, és ne akarjon mindent tudni, de mindent jobban tudni se.

— **Törzsvendég.** Sokat ankénteztek, bantézték már ennek a kérdésnek a rendezése érdekében is s ép úgy mint minden egyéb kérdés, ez is csak kérdés maradt: a kérdések kérdése. Vannak problémák, vannak kérdések, amelyeket az egyes csak pedz, a melylyel a hivatalos világ csak kísérletezik, megoldani azonban egyik se tudja. Miért? Mert a természet rendje ellen hasztalan kapzkodunk. A társadalmat hasztalan biztatjuk, nógatjuk kötelezettségeinek teljesítésére, a társadalom nem persuadálható, a társadalom nem szorítható semmire mert maga a társadalom fogalma is egy természetes, racionális processusnak a szükség szerű minden kényszereszközök alkalmazása nélküli lefolyása, a mely zajtalanul működik, a mely észrevétlenül ront le sziklaszilárd falakat és közönyösen épít századokra szóló alkotásokat.

Az Ön által megbolygatott kérdéssel már mi is foglalkoztunk s tudjuk jól, hogy a pin-czereknek, a társadalom ezen legeredetibb rabszolgáinak nem irigylendő a sorsa, nem irigylendő pedig azért, mert fix fizetésük a leg-minimálisabb (rendesen 15 forint) s bizony legtöbb esetben a mellékkeresetük a »borravalók« is minimálisak. A közönség egy része ugyanis nem tudja, hogy borravaló, a mit ő pikkolójának elfogyasztása után nagy apparátussal a tálezára dob, nem ajándék, hanem ennek a szegény pin-czérnek a megélhetéséhez szükséges elmaradhatatlan valami, ép azért elmaradhatatlan, mert anélkül éhezni volna kénytelen. Mert tudvalevő, hogy 15 forintból még legényember se tud megélni, családos emberről nem is szólva.

Pedig a pinczerek nagy része idősebb, családos ember. Hogy ez így van, ez szociális baj, a mely orvoslásra szorul, még pedig sürgős orvoslásra a társadalom részéről. Vagy tegyék kötelezővé a borralaló adást, vagy fizessék az etablissement tulajdonosok olyképen alkalmazottait, hogy azok a fizetésükbe beszámított és nagyon bizonytalan borralalók nélkül is tudjanak élni. A mikor levelét megkaptuk, érdeklődtünk egyik helybeli nagyobb kávéházban, — a mely itt a legforgalmasabb — s megtudtuk, hogy 15 frtos pinczerek naponta 17—19 órai álló szolgálat és járuléka (bosszuság stb.) mellett átlag 32—35 krajczárt vesznek be a borralalókból. Láthatja tehát, hogy a mikor a feketéjének kifizetése után a tálczára is tett még 3 krajczár borralalót, nem volt gavallér, csak társadalmilag indokolt fizetési kötelezettségének tett eleget akkor, a mikor a kávéjának megrendelése mellett a pinczért kényelmének emelése céljából különféle szolgálatokra felhasználta. A mikor tehát nem adott borralalót s mégis rendelkezett a pinczerekkel akkor társadalmi szempontból adósa maradt annak a pinczérnek. Ez így van s így is lesz mindaddig, a míg csak világ —, vagy legalább is országszerte nem rendezik a borralalók és a pinczerek fizetésének kérdést. Addig tehát, a míg ez bekövetkezik egész nyugodtan tegye oda a tálczára a három krajczát, a mit ha nem tesz meg, legalább is inhumánusan jár el azzal a pinczérrel szemben, a ki ezen inhumanitásra épen csak azáltal szolgált rá, hogy nem születhetett olyan urnak, a ki adja és nem kapja a borralalót; ha ugyan kap!

— **Habitué.** Egyelőre nem foglalkozunk az ügyvel, lesz erre majd nagyon is elég alkalmunk a sokat hangoztatott sajtóper folyamán. Annyit azonban mondhatunk, hogy Márkus Emilia mohácsi vendégszerelése korántsem arra szolgált, hogy ezzel a kaposvári botrány nyomai eltűntessenek. Nem érintve a dolog ethikai oldalát, úgy értesülünk, hogy Nadasi majdnem térdén állva könyörgött (azt hisszük levélileg) Márkusnak, hivatkozott igazgató reputációjától és a társulat elvesztendő kenyérértől kezdve le és felfelé mindenre, megfizette neki a kaposvári két fellépése díjait s előre beküldte a mohácsi fellépések díjainak felét: Márkus csak ezekután s a felhozott indokok alapján szánalomból ment le Mohácsra. Ezzel azonban a kaposvári megtörtént dolgokat meg nem törtétekké tenni nem lehet. Annyit mindenesetre elért Nadasi, hogy most egyelőre a kaposváriakra háritotta át a Márkus eset egész ódiáját. Megtudtuk azt is, hogy Márkus Emiliát idegessé teszi, ha e szót »Kaposvár« kiejtik előtte s kijelentette rokonai körében, hogy Kaposvárra többé aligha teszi be a lábát. Nem tudjuk most már, hogy Nadasi híres pártfogyóban most már a director ur iránti vonzalom nagyobb, vagy pedig szűkebb hazájuk Kaposvár város jó hírnevének fentartása fekszik inkább érdekükben. Vederemol!

Horv. J. Kaposvár. Kivánságának sajnálatunkra nem tehetünk eleget.

— **Vádolt.** Ha valaki a vizsgálat eredményét várja, az nem lehet előre meggyőződve. A kérdéses tudósítás valószínűleg igaz s mi nem vagyunk meggyőződve arról, hogy a szigetvári csendőrök ártatlanok. Ezt véleményünk szerint azon tisztelt helybeli lapársunk is tudja, a melyik elvből minden hatóságot és hatalmat kitüntet előleges bizalmával. A ki ugyanis e lapot olvassa, az láthatja hogy a lap szerkesztője az összes helybeli főtárgyalásokat lereferálja lapjában, tehát azokon jelen is van. A ki pedig a főtárgyalásokon jelen van, az tapasztalhatta, hogy a szigetvári csendőrség keze alól kikerült terheltek majdnem kivétel nélkül panaszt emelnek a csendőrség brutális bánásmódja miatt. Az imént lefolyt esküdtzéki ciklus alatt ép ezen az alapon mentettek fel egy

főbenjáró bűnöst az esküdtek, Deutsch Fülöp esete tehát nem sporadikus s koránt sem a fantázia szüleménye. Ellenben tisztelt lapársunk azon ténye, hogy nem a tehetetleneket, hanem azokat támogatja sajtójának »erkölcsi« erejével a kik erre kevésbé vannak rászorulva, — már nem sporadikus hanem consequens. A csuszás-mászás pedig akkor sem erkölcsös dolog, ha haszna van az embernek belőle. Mi nem keressük az alkalmat, hogy lapársaink ügyeibe avatkozzunk, mivel azonban a közönség az egyes eseteket általánosítani szokta s ítéletével nemcsak az egyest, hanem az egész helyi sajtót sújtja, végre is kénytelenek leszünk a szomszédunkban felburjánzó erkölcsatlanságok ellen a legerélyesebben tiltakozni.

Lykurgus Néha a vesszőparipa is elragadja lovasát.

Felelős szerkesztő:
Szunyog Mihály dr.
Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Rózsa Ernő dr.

Egy ügyes szobaleány =

kerestetik azonnal, ki urnőjét tengeri fürdőre kísérje. — *Czim megtudható a kiadóhivatalban.*

FÉRFI INGET

A LEGELSŐ HELYEN VÁSÁROLJUNK,
mert csak ott találhatunk kellő biztosítékot a jó minőségre és tökéletes szabásra nézve

VÁRADY BELA

főhercegi udvari szállító, férfi fehérnemű és ingkészítő
BUDAPEST, IV., KISHID-U. 9.

INGKÉSZÍTMÉNYEI UTOLÉRHETETLENÉK.

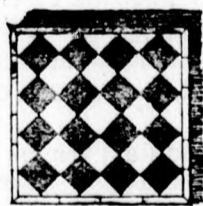
Á R A K :

*-os fehér ing K 5.— ***-os fehér ing K 7.—
-os » » K 6.— **-os » » K 8.—

— Sima mellel, gallér és kézelő nélkül. —

Rávarott gallérral és kézelővel minden ing 1 koronával drágább

VISELT INGÉK a lehetőséghez képest javíttatnak
Szines ingszövetmintákat kívánatra bérmentve küldök
KÜLÖNLEGESSÉG: Noi zephyr-ingblouse mérték szerint.
Árjegyzék és divatlap bérmentve.

BOROVITZ MANÓ

KAPOSVÁR.

aszfaltozási-, cement-beton- és mindenféle építkezési vállalat.
— Műmárvány és cementárnyaggyár. — Szobrász- és kőfaragóműterem. — Sírkövek és építkezési anyagok raktára. —

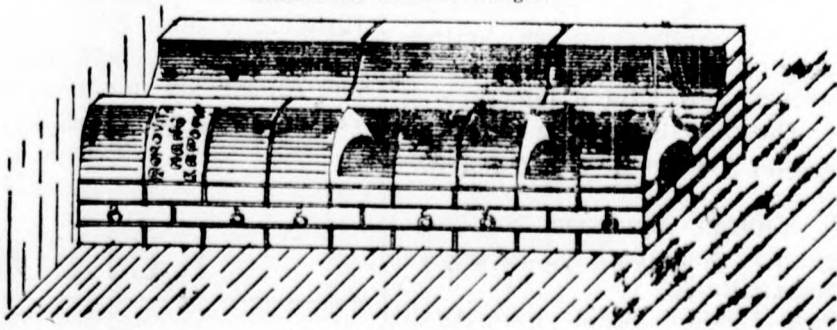

Uj!

Feltűnést keltő.

Uj!

Magályos nyálvályukat az is állóképből legbiztosabban csak így tarthatják távol, ha öntött és itató vályukat szenny és piszoktól megóvjuk, ami csakis az általam készített önműködő, itatóval ellátott, marhaotató vályuk alkalmazása mellett lehetséges.

Ezen vályuk különösen az állattenyésztést űző, d. Németország és külföld minden gazdaságában legjobb sikerrel alkalmazhatók.

ELŐNYEI: Egyszerű szerkezet, mely vízre nem szorul, soha el nem dugul, mindenkor elegendő tiszta és friss vizet szolgáltat, minden fáradság nélkül tisztán tartható és végre — ami fő — olcsóbb min bármely más vályuk.

Árajánlatokkal istállóberendezésekre, valamint egyéb beton-, mozaik-, terazzo-, aszfaltozási-, szobrászati és kőfaragó munkákra, nemkülönböztetve prospektussal készséggel szolgálunk.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket meggyjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb vszer. Elsősorban a mohai

ÁGNES

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönb-félébb gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a gyomor-, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Árlapot s prospectust kívánatra bérmentbe küld a mohai Ágnes-forrás kezelősége Mohán, Fejérmegye.

KEDVELT BORVIZ. ————— KEDVELT BORVIZ.
Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhák mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonat,

„Asszonydicséret”

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

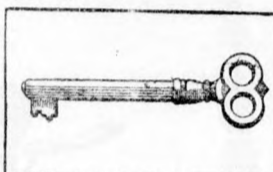
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alant jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.

Nélkülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel

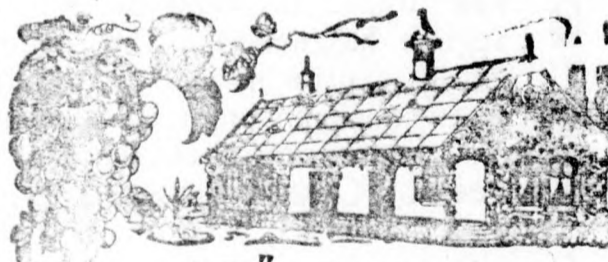
legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkotórésztől mentes.

————— Mindenütt kapható! —————

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden árab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

SZŐLOLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas bár mind kuszó természetű mert nagyobb rész ha megüő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol ugassnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek kerítéseknél stb a legremekebb díszre anélkül, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fényes nyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg aki czímét egy levelezőlapon tudatja

Czím:

Érmeléri első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya

u. p. zekelyhid.

ÖVÁS

== A magyar gazdaközönség szíves figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésüket tesz közzé a lapokban, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat feltételeivel; sőt törvényeinkkel is. Céljuk, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huza-vona által kényszer helyzetbe hozni, hogy időközben megszerzeit, a hirdetettől sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen génybe venni.

En nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15—75 évi időtartamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedélyezés után közlöm a feltételeket és tetszése szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótlást igényelnék fáradozásaomért.
3. A kölcsön készpénzben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járulék csak a kölcsön folyósításánál fizetendő.

Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
(volt banktisztviselő)
BANKÜGYNÖKSÉGE
Budapest, VIII, Bezerédi-utca II. sz.
(a Népszínház mellett.)

Alapítva 1896-ban. — Az eddig megszerzett kölcsönök összege több millió korona.

Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők keresetnek.

117A

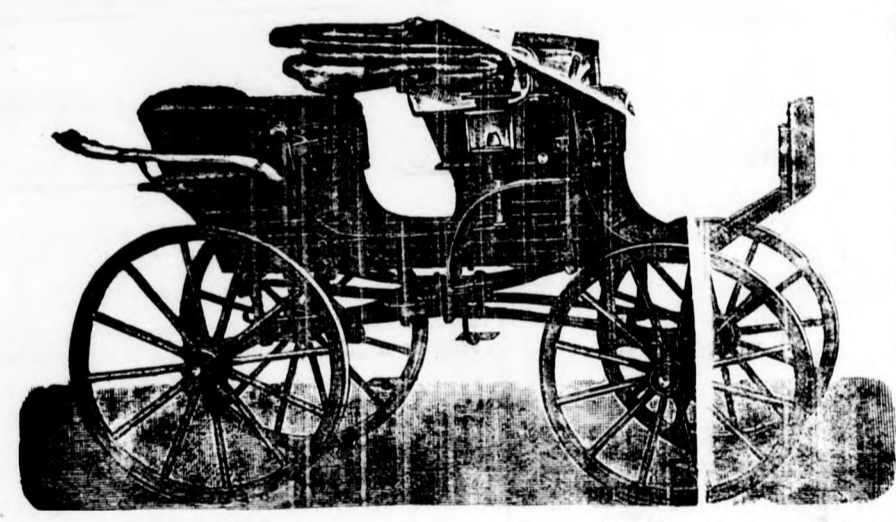

Magyar királyi szabadalmazott kocsigyára KAPOSVAROTT.

Bátorkodom jelen soraimnál a már 20 év óta fennálló kocsigyáramat és minden fajtából dúsan felszerelt kocsiraktáramat uraságod szives figyelmébe ajánlani.

A midőn ezt tenni bátorkodom, nem mulasztatom el az általam ujonnan feltalált és teljesen saját gyáramban készült ujszerkezetű kocsiaim vazlatait ben utatni, mely találmányomra m. kir. szabadalmat is nyertem.

Az újtalálmányu kocsiaim melső és hátsó tengelyei mindkét oldalon hosszirányban áthidaló rugókkal vannak összekötve, mely rendszer az összes régiekkel szemben ott találja meg módfeletti előnyét, hogy a kocsi nem oldalt hanem hosszirányban játszik s enél fogva a leggöröngyösebb és kivált utakon sem ráz, mint a rugós vagy más rendszerű kocsi, hanem ily utakon hullámszerű mozgásba jön s azért hordozása még ily utakon is igen kellemes,; továbbá mivel nem oldalt, hanem hosszirányban játszik mindenféleképpen de különösen kivált utakon járása sokkal biztosabb mert a feldülés veszelyenek nincs kitéve s azonfelül is sokkal könnyebb. Már önsulya is az ily ruganyos kocsiknak 100 — 120 kilogrammal könnyebb, mint más ruganyok szerint előállított kocsikké. Azonfelül ennél a kocsnál a ló nem a rúgók felett hanem közvetlen a tengelynél fogva húzza a kocsi ajkát s úgy hogy a lovakat sem rángatja össze.

E találmányom ma már nem csak vidékünkön, és a szomszédos megyékben, hanem az országunk tőlünk távolabb eső Slavóniában, Erdélyben és Olaszországban is nagy mennyiségben használatban van, a melyről nemcsak a honi hanem a külföldi kritika is úgy nyilatkozik hogy az eddigi gyártmányokat jóval felülmúlja, melyet a már eddig hozzám érkezett számos bel- és külföldi, czélszerű találmányomat és lelkiismeretes munkámat — dicsérő és tetszést nyilvánító levelekkel bebizonyíthatok.

Midőn kocsigyáramat és raktáromat, de különösen új találmányomat, melynek rugórendszerért 10 evi felelőseget vállaltok uraságod b. figyelmébe ajánlom Maradtam tisztelettel

Mayer Vilmos,
kocsigyáros.

BARTA SANDOR

polgári és katonai szabó mester

KAPOSVAR, Erzsébet-ut.

Városház épület.

Városház épület.

Készítetek mérték után polgári, papi, diszmagyar és libériákat a legutolsó divat szerint legolcsóbb rakért. Raktáron tartok hazai és angol szöveteket és skót különlegességeket.